

Prace proponowane w „Planach utrzymania wód” grożą suszą

1 lutego 2025

Prace przedstawione w „Planach utrzymania wód” będą prowadzić do zwiększenia ryzyka suszy na obszarze Polski – ostrzegł Komitet Problemowy ds. Kryzysu Klimatycznego PAN. Naukowcy postulują, by unieważnić trwające konsultacje społeczne PUW i weryfikację wszystkich planowanych prac.

Komitet Problemowy ds. Kryzysu Klimatycznego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk opublikował w piątek stanowisko ws. projektów „Planów utrzymania wód” (PUW) w regionach wodnych na obszarach działania Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Jest to odpowiedź na rozpoczęty 7 stycznia br. cykl konsultacji społecznych, podczas którego przedstawiciele lokalnych społeczności zgłaszają uwagi do 11 planów utrzymania wód na obszarach działania Wód Polskich. Celem planów, jak zaznaczyło PGW Wody Polskie, jest m.in. zapewnienie swobodnego przepływu rzek i zapobieganie podtopieniom.

W nadesłanym w piątek do PAP komunikacie komitet „wyraża daleko idące obawy co do zasadności wprowadzania oraz zakresu prac utrzymaniowych przedstawionych w konsultowanych obecnie »Planach utrzymania wód« (PUW) oraz kompletności »Prognoz oddziaływania tych prac na środowisko« (POŚ)”. Eksperti zaznaczyli, że w obliczu nasilającego się kryzysu klimatycznego „prace utrzymaniowe będą prowadzić do zwiększenia ryzyka suszy na obszarze Polski”.

Jak podkreślili badacze, wskazane w PUW prace polegają w większości na usunięciu z koryt rzek ich naturalnych elementów (roślinności, osadów, rumoszu drzewnego) oraz innych, stworzonych przez człowieka przeszkód w spływie wód. „Niestety, żadna z [...] prac utrzymaniowych nie pozwala na

ograniczenie ryzyka suszy, które w wyniku postępującego kryzysu klimatycznego obejmuje coraz większy obszar Polski i staje się największym wyzwaniem dla rolnictwa, energetyki, przemysłu, zaopatrzenia w wodę pitną i systemów przyrodniczych” – czytamy w dokumencie.

Zdaniem jego autorów prace planowane na terenach leśnych, rolniczych i miejskich w całej Polsce doprowadzą do przyspieszenia odpływu wód powierzchniowych, zwiększenia intensywności drenażu wód podziemnych, pogorszenia stanu ekosystemów wodnych i uszczuplenia zasobów wodnych Polski.

Na dodatek w ocenie naukowców działania prowadzące do przyspieszenia odpływu tylko zwiększą zagrożenia podczas coraz częstszych gwałtownych powodzi, takich jak ubiegłoroczna w Kotlinie Kłodzkiej. „Przyspieszenie spływu wód nie eliminuje bowiem ryzyka powodziowego, a jedynie transferuje je w dół rzeki, skracając równocześnie czas na podjęcie odpowiednich działań” – alarmuje komitet.

Jego obawy wzbudza też fakt, że do konsultacji społecznych nie przedstawiono treści PUW, a wyłącznie załączniki do nich, a także brak rzetelnego uzasadnienia konieczności przeprowadzenia wskazanych prac i analizy ich kosztów i korzyści. „Podane uzasadnienia są enigmatyczne i niepoparte żadnymi analizami. Nie podano w nich szacunków skuteczności proponowanych rozwiązań, a jedynie stwierdzenia generalne i nieprecyzyjne” – stwierdzili autorzy dokumentu.

W ich opinii PUW i Prognozy oddziaływania na środowisko mogłyby prawidłowo opisywać spodziewane konsekwencje i ryzyka prac, gdyby przy ich wyznaczaniu zastosowano modelowanie hydrologiczne.

Dlatego Komitet ds. Kryzysu Klimatycznego przy Prezesie PAN postuluje m.in. unieważnienie konsultacji społecznych PUW, przeprowadzenie analizy ich kosztów i korzyści oraz weryfikację wszystkich planowanych prac utrzymania wód.

Eksperci apelują również rozszerzenie planu o prace pozwalające na poprawę stanu hydromorfologicznego rzek, co pozwoli na skuteczniejsze ograniczanie ryzyka powodzi i suszy „przy zachowaniu dbałości o stan ekosystemów wodnych i uwarunkowania gospodarcze”.

Plany gospodarowania wodami są opracowywane i aktualizowane co 6 lat przez PGW Wody Polskie. Stanowią podstawę do podejmowania decyzji dotyczących stanu zasobów wodnych na obszarze dorzecza i zasad gospodarowania nimi. Służą też m.in. koordynowaniu działań służących osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód i ekosystemów wodnych, poprawie stanu zasobów wodnych i zmniejszeniu ilości wprowadzanych do wód szkodliwych substancji.

PGW Wody Polskie utworzono 1 stycznia 2018 r. z państwowych jednostek budżetowych: Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (wraz z siedmioma regionalnymi zarządami gospodarki wodnej) oraz 17 zarządów melioracji i urządzeń wodnych podporządkowanych marszałkom województw. Celem PGW jest ochrona mieszkańców kraju przed powodzią i suszą, a także gospodarowanie zasobami wodnymi.

Autorstwo: PAP

Źródło: NaukawPolsce.pl